

Tire og Trediyte Møde.

Lørdagen den 18de December Kl. 1.

Sekretæren Hummeluhr, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev understrevet.

Formanden (Krabbe): Fra Landstingets Formand er modtaget „Forflag til Beslutning af Rigsdagen i Henhold til Grundlovens § 50 med Hensyn til Statsregnskabet for 1878—79“ i den Form, hvori dette Forflag er vedtaget af Landstinget, med Anmodning om at forelægge det her. Forelæggelsen sker herved.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forflag til Lov om en forandret Fordeling af Folkethingsvalgkredsene.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1847 ff.).

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Sad: Det foreliggende Lovforslag hviler paa Grundlovens § 32, som bestemmer, at Antallet af Folkethingets Medlemmer skal omtrent være efter Forholdet af 1 Medlem til 16,000 Indvaanere. Det er dernæst begyndt paa den Betragtning, at det ikke er ønskeligt at gribe mere ind i den bestaaende Ordning end nødvendigt, at det overhovedet ikke kan anses for nyttigt, at Folkethingets Medlemstal faar en meget betydelig Forøgelse, og endelig derpaa, at den af mig ny nævnte Grundlovsparagraf maa forstås med et vist Spillerum, og at dette Spillerum maa gjøres saa stort, som det kan gjøres, uden at man kommer Grundlovens Bestemmelse for nær. Jeg kan for mit Vedkommende erkende, at disse Betragtninger alle have deres store Vægt, og jeg skal tilføje et Punkt, som forekommer mig at være væsentligt med Hensyn til Ordningen af Valgkredsene, nemlig at ingen større Del af Landet er repræsenteret paa en saadan Maade, at dens Repræsentation kommer i Misforhold til det Omfang, i hvilket de øvrige Dele af Landet ere repræsenterede. Der er i det Hele taget den Billighed ved det Lovforslag, som her er forelagt af Regjeringen, at jeg i saa Henseende kun har en eneste Bemærkning at gjøre, nemlig den, at det forekommer mig, at Syland er noget prægraveret ved det foreliggende Lovforslag. Vaade naar man tager Hensyn til den Befolkning, som Syland i dette Øieblik har, og naar man tager Hensyn til den Tilvæxt, som Befolkningen har faaet siden Valgloven af

1849, i Forhold til den Tilvæxt i Befolkningen, som de andre større Dele af Landet have faaet i Sammenligning med Syland — jeg sigter her ved til Nerne og Kjøbenhavn —, vil der maasse strengt taget tilkomme Syland 2 Valgkredse mere, men i hvert Fald 1 Valgkreds mere, end der er foreslaaet i dette Lovforslag. I saa Henseende er der virkelig en Del af Syland, som, hvis det vedbliver at være, som det hidtil har været, og som det er foreslaaet her i Lovudkastet, maa siges at være meget svagt repræsenteret i Forhold til Indbyggernes Antal, det er den Del af Aarhus Amt, som tidligere var Skanderborg Amt. I den Del af Aarhus Amt er der 3 Valgkredse, og i hver af dem vilde der efter Lovforslaget, som her Intet forandrer, blive nogle og tyve Tusind Mennesker, i 2 endog over 25,000 Mennesker; det forekommer mig derfor, at vi maa gaa det Skridt videre end dette Lovforslag, at vi ikke alene røre ved en enkelt Valgkreds i Aarhus Amt, men overhovedet ved alle Valgkredse i Aarhus Amt, og det saaledes, at Aarhus Amt fik 8 Valgkredse. Hvis der nu kun var Tale om, hvad der maa kaldes Billighed, vilde jeg for mit Vedkommende være fuldtændig tilfredsstillt ved en saadan Forandring, og jeg vil endog sige, at, hvis man kunde blive enig om Inddelingen i nye Valgkredse efter det Princip, som er nedlagt i dette Lovforslag, vilde jeg for mit Vedkommende paa dette Lovforslags fremtidige Vandring indskrænke mig til enten at stille eller støtte et Ændringsforslag, som gif ud paa at give Aarhus Amt, deri indbefattet gamle Skanderborg Amt, een Valgkreds mere, end der her er foreslaaet. Men ved Eiden deraf skal jeg bemærke, at jeg har nogen Tvivl om, hvorvidt det uden Grundlovsforandring gaar an at fortolke Grundlovens § 32 saa vidt, som Ministeriet har gjort. Efter dette Lovforslag ville vi faae 108 Valgkredse i Danmark, og naar den kommer til, jeg omtalte, bliver det 109. Naar vi altsaa tænke os 109 Valgkredse i Danmark, har man faktisk fortolket Grundlovens § 32 paa den Maade, at der gennemsnitlig ikke er 16,000, men godt og vel 18,000 Mennesker i hver Valgkreds. Man har dernæst, hvad de enkelte Valgkredse angaar, selv naar man foretager den Forandring i Aarhus Amt, som jeg forudsatte maa foretages, dog fortolket den saaledes, at der bliver 20 Valgkredse tilbage paa over 20,000 Indvaanere. Jeg har som sagt nogen Tvivl om, hvorvidt det gaar an. Vel staar jeg ikke absolut paa dette Standpunkt, men jeg har dog nogen Tvivl, som jeg ikke kan tilbageholde, om, hvorvidt det gaar an at gjøre dette uden en Grundlovsforandring, især da vi jo allerede een Gang have forandret Grundlovens „14,000“ til „16,000“. Jeg skal tillade mig at bemærke, at, selv om man vilde gaa et væsent-